

Közigazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM.

Ára: 30 fillér

1962. FEBRUÁR 13.

A XXII. kongresszus vitatott kérdései a pártbizottság ülésén

Az egyetemi pártbizottság legutóbbi ülése az SZKP XXII. kongresszusával kapcsolatban felmerült kérdésekről tanácskozott. Természetesen, e nyílt vitafórumon újra visszhangot kaptak mindazok a kérdések, amelyek oktatóinkat és hallgatóinkat leginkább foglalkoztatják. A végrehajtó bizottság beszámolójában Bedő Gyula elvtárs a személyi kultusz értelmezéséről, az albán vezetők nacionalizmusáról, a policentrizmus kérdéseiről és a tudat szerepének értelmezéséről beszélt. Ezek a kérdések a pártbizottság ülésein is sokoldalú vitát váltottak ki.

A személyi kultuszról

A személyi kultusz kérdéseiről több problematikus nézet jelentkezik. Ezek közül a beszámoló hárommal foglalkozott.

1. Nagyon elterjedt a személyi kultusz leszűkített értelmezése. Vannak, akik csupán a jelenség felszíni megnyilvánulásait, Sztálin személyének mérhetetlen túldícsőítését tekintik annak. A valóságban persze nem a személyiség ilyen vagy olyan szerepéről van csak szó. Hiszen a személyi kultuszon többet kell érteni: a demokráciát centralizmus mellett, a pártot belül, amikor elhomályosodik a párt valódi szerepe, a kollektív tapasztalatok nem érvényesülhetnek és egyoldalú intézkedésekre nyílik lehetőség. Jelenti a proletárdiktatúra szocialista demokráciájának kikapcsolását, ami nem más, mint a tömegek iránti bizalmatlanság, az emberek kiskorúsítása. Mindezekből következik, hogy a személyi kultusz az önkényeskedés táptalaja, a proletárdiktatúra gyakorlatának eltorzítása és a vezetés túlcenralizált bürokratikus rendszere. A vitákat elfojtó, parancsolgató vezetés, az adminisztratív intézkedések súlyos károkat okoztak a gazdasági építés, a művészetek és tudományok terén.

2. Másik téves nézet, hogy káros volt ugyan a személyi kultusz, de a szocialista építés adott történelmi szakaszában elkerülhetetlen szükségesszerű volt. Ez gyakorlatilag mentesíteni kívánja a személyi kultusz bűnét. A valóságban a proletárdiktatúra keménységére, kérelhetetlenségére volt szükség — és nem a személyi kultusz káros rendszerének kiterjedésére. Mint a felszólalók kifejtették, helytelen a nehézségekkel, mint szükségességekkel indokolni a személyi kultuszt, hiszen már a második világháború előtt kialakult — s egyébként a nehézségek legyőzése, ha követeli, az a centralizmus erősítését, azt is követeli, hogy minél jobban támaszkodjon a vezetés a tömegekre.

Az Albán Munkapárt vezetőinek nacionalizmusáról

A XXII. kongresszuson kiderült, hogy a dogmatizmus leple alatt is meghúzódhat a proletárnemzetköziséggel elmentés, a szocialista országok egységét aláásó nacionalista nézet és tendencia. A kongresszuson elhangzott tények megmutatják az albán vezetők nemzeti szűklátókörűségét, szovjetellenességét. Gazdasági koncepciójukat is a nacionalizmus jellemzi. Enver Hodza a Szovjetuniót és a szocialista országok közösségét hibáztatja Albánia gazdasági nehézségeiért, azért, hogy a

Sokan úgy vetik fel, hogy a személyi kultusz a szocialista rendszer lényegéből fakad, az egypárti rendszerből, az ellenzéki ellenőrzés hiányából. A valóságban persze a szocialista rendszer nem vezet szükségszerűen a személyi kultusz káros jelenségeinek kifejlődéséhez. A szocialista demokrácia kifejlődése, a demokratikus centralizmus a pártéletben — beleértve a vezetőket és vezetészerveket rendszeres cseréltetését, stb. — sokkal jobban biztosítja a demokráciát, mint a tökésországokban, ahol sokszor csak látszat-ellenzéki pártok.

A hozzászólások azzal egészítették ki a beszámolót, hogy a személyi kultusz a hatalommal való visszaélés módszere, nem más osztályokkal, hanem az uralkodó, munkásosztálytal szemben a saját maguk alkotta törvényességgel szemben. Azonban nemcsak módszer, hanem ideológia is, amennyiben idealista módon értelmezi az egyéniség szerepét és lebecsüli a tömegeket. Különösen vitatott volt a személyi kultusz lehetőségének talaja. Az minden hozzászólásból kiderült, hogy a marxizmusról teljesen idegen a személyi kultusz, és hogy a szocialista rendszerben — ellenében a kizsákmányoló osztálytársadalmakkal — nem szükségszerű, hiszen a szocialista gazdasági és politikai rendszer törvényszerűsége éppen a szocialista demokrácia. Mégis feltétlenül figyelembe kell venni — és éppen megismétlődése ellen számontartani, hogy egyes vezetők szubjektív adottságai a körülmények véletlen összejátszásával megteremthették a személyi kultuszt. Fontos azonban megérteni, hogy a szocialista rendszer meg tudja teremteni a társadalmi élet demokratizálásával a biztosítékot, a személyi kultusz jelenségeinek megismétlődése ellen. Ennek egyik feltétele a személyi kultusz teljes leleplezése, a kritika kibontakozása, a vita szabadsága.

A békés egymás mellett élés

a szocialista országok külpolitikájának alapja. A jelentősége, megvalósításának lehetősége és célja tisztázott, a nemzetközi kommunista mozgalom

gazdasági vezetésben elkövetett saját hibáit elhárítsa. A valóságban Albánia az elmúlt 15 év alatt többszáz milliónyi rubel, vissza nem térítendő hitelt kapott ezekről az országokról. Nacionalista elfogultságukban és önzésük miatt helytelenítik, hogy a szocialista országok gazdasági segítségnyújtásának a még elmaradott országoknak. Magatartásukból kiderül, hogy lebecsülik a gazdasági rendszer teljes felszámolásának és a semleges országoknak szerepét a világpolitikában.

egységesen, állást foglalt mellette. Mégis felbukkannak olyan nézetek, amelyek nem egyeztetetők össze a marxizmus-leninizmus elveivel és

gyakorlatával e területen. Rendkívül káros nézetek alapja az a nyíltan ki nem mondott álláspont, amely elkerülhetetlennek mondja a harmadik világháborút. E nézetek vallói eredménytelennek tartják a Szovjetunió tárgyalásait az Amerikai Egyesült Államokkal, úgy vélik, csak ideiglenes helyzet, s lehetetlennek tartják a kommunizmus világméretű győzelmét. Világháború nélkül. (A nézet alapja, hogy mereven értelmezik az imperializmus létét és egyoldalúan figyelmen kívül hagyják az erőviszonyok megváltozását, többek között azt is, hogy a szocialista országok hatalmas gazdasági eredményei is befolyásolják majd e világméretű harc kimenetelét a szocializmus és az imperializmus között.)

Többen tévednek annak megítélésében is, hogy mi diktálja a békés egymás mellett élés politikáját. A szocializmusnak az építő munkához békére van szüksége, ez az egész emberiség érdeke is — ez a döntő tényezője a politikai gyakorlatnak, s nem az imperializmus megváltozott természeté, ahogy a revizionisták hirdetik, s nem is a félelem. E politika nemcsak léteztetési időszaktól akar teremteni, hanem abból fakad, hogy lehetséges a világháború elkerülése.

A pártbizottsági vita felhívta a figyelmet arra, hogy a hallgatók között a békés egymás mellett élésnek valami liberális értelmezése terjedt el. Többen amiatt, hogy csak Sztálin után terjedt el az a politikai irány — s ezzel mintegy összekapcsolják az osztályharc szüneteltetésével (!) tehát nem jól értelmezik a békés egymás mellett élés tartalmát, amely gyakorlatilag a szocializmus és a kapitalizmus közötti osztályharc formája — s ugyanakkor belesnek abba a hibába is, mintha az osztályharc követelménye, tehát a szocialista országok törekvése lenne a háború.

A tudat szerepe

Azzal egyidőben, hogy a XXII. kongresszuson a gazdasági építéssel együtt nagy szerepet kapott a kommunista ember képzésének kérdése is, hallgatóink egy részében pesszimizmus merült fel, vajon az emberek adott erkölcsi tudata nem teszi-e eleve kizárta a kommunizmus felépítését? Ez a kérdés hazai viszonyokból indul ki és erősen idealizálja a tudat szerepét. Természetesen a kommunista erkölcsi tudat kialakítása nélkül a kommunista társadalom funkcionálása nem képzelhető el, de idealizmus lenne azt állítani, hogy ez a szerep elsődleges. A kommunista társadalom szükségessége elsősorban a termelőerők objektív fejlődés-törvényéből ered. S az erkölcsi tudat változása csak követi a termelőerők, sőt, a politikai tudat változását, de elengedhetetlenül követi objektív törvényszerűséggel.

A pártbizottsági ülés a vita után arról határozott, hogy hogyan hasznosítsa az SZKP XXII. kongresszusa tanulságait. Megtárgyalta a vezetés választó taggyűlések tapasztalatait és a szervezeti élet kérdéseit érintve Vági Ferenc elvtársat a pártbizottság pótagyárá kooptálta és egyben a fegyelmi bizottság elnökévé választotta.

Kísérletezzünk...
de hogyan?

Túl biztonságos
a társadalmi ösztöndíj

Szociológiai oktatás
indul

Február 5-én
— világvége helyett...

Mivel gyarapodik egyetemünk 1962-ben?

A földszinten, a ruhatárnál építkezést vettünk észre. Mit építenek? Erről kérdeztük meg Rencz István elvtársat, a gazdasági hivatal igazgatóját, milyen új létesítménnyel gyarapodik egyetemünk 1962-ben?

— Már évek óta felmerült az igény modern technológiai laboratórium megteremtésére — mondja Rencz elvtárs. — Most végre megvalósul. A munkát előreláthatóan március—áprilisban kezdik el, szeptemberben meg valószínűleg folyik, de reméljük ez évben befejeződik. Mindenestre haladás, hogy a pénzügyi keretünk és a kivitelező

vállalat már megvan. Az építési, szerelési és szakipari munkálatai előirányzott összeg: 900 ezer forint. A berendezéssel pótlására 150—160 ezer forint, a műszerállomány bővítésére 220—300 ezer forinttal rendelkezünk.

A földszinten látott építkezés kisebb jelentőségű. A laboratórium létesítése helycseréket tesz szükségessé, ez is arra szolgál. A belső homlokzatok javítására 150—200 ezer forintot számunk. A második emeleten folytatjuk az ajtókat és ablakokat festését. Az elavult elektromos hálózat felújítására ebben az évben 100 ezer forintot, a szellőzőberendezések javítására 150

ezer forintot fordítunk.

Régi problémánk a KISZ-klub berendezése. A klubvezetőség már kérte a kiutalást. A keretünk meg is van, de a költségvetést még nem tudtuk elkészíteni, mert részletes menedzselést, amely pénzügyi tervezés alapjául szolgálhat, még nem kaptunk. Szeretnénk, ha a Művelődésügyi Minisztérium tudományos kutatási és fejlesztési alapjából mi is részesülhetnénk, erre azért is szükségünk van, mert komoly számítógépes géppark beszerzését — öt éves tervünkben szerepel is — nemcsak lehetősé. Most csak kisebb összegeket tudunk e célra fordítani, pedig a modern számítási oktatás megköveteli a fejlett gépparkot.

— Jó lenne itthon boldogulni Falusi tapasztalatok

Jól fogózkodjanak meg a székekben, akik Sótönyba mennek, ez a járás minden tekintetben leggyengébb helyisége! — ilyen szavakkal „biztatott” a sárvári KISZ-titkár és a Vas megyei KISZ VB titkára. Kicsit meghökentett bennünket az eligazítás, de közben azon gondolkodtunk, vajon milyen lehet ez a község, amelyről a járás vezetői ilyen véleményrel vannak? Hogy végtére is mi a helyzet, arról frünk olvasóinknak az elkövetkezendő néhány riportban.

Először talán a művelődésről. Éppen, amikor megérkeztünk — a kora esti órákban — folyt a kölesönzés a könyvtárban. A falunk három iskolája van és a könyvtár az 1958-ban épült új, modern, négytantermes iskolában működik, az egyik osztályban. Kettesével, hármával jönnek a gyerekek a már kiolvasott könyvekkel.

Aztán te-et is olvastad ezeket? — kérdezzük az egyik-től.

— Nem, mert most sokat kellett tanulni. A nagymama olvasta őket.

Amikor néhány percre elfogynak a látogatók. Nagy Béla tanár úr, a könyvtáros elmondja a legfontosabb adatokat: a könyvtár állománya valamivel

Több mint hétszáz kötet

és ezeket állandóan forgatják az olvasók. Az állomány felét a járási könyvtár helyezte ki, a többi az iskola és a termelőszövetkezet tulajdona. A könyvtárvezető általában elégedett a „járásakkal”, csak egy a kifogás: sokszor érezni lehet, hogy a járásiak igazi kedves gyermekei azért mégiscsak azok, akik közvetlen olvasói a könyvtárnak, mert a legtöbbet keresett könyveket

a községek nemigen kapják meg. És néhány jellemző szót az olvasókról! Az 1084 lakosból 181 családnak van beiratkozott könyvtári tagja, ez a családok 60%-a. Havonta — természetesen a téli hónapokra — 300—400 könyvet kölcsönöznek, de úgy, hogy a könyvek mindegyikét általában az egész család olvassa. Nagy probléma ma még, hogy sok az olyan család, ahol senki semmit nem olvas. És ami ezeken kívül, sajnos, nagyon jellemző, alig van ember a faluban, aki újságot olvas. Tavaly például, írd és mondd, tizenhat napig járt Sótönyba. Ezt a számot úgy kaptuk, hogy összeadtuk a fővárosi és megyei lapok összes előfizetőit! Televízió is csak egy van, az egyik iskolában. Az emberek legfőképpen talán azért nem vesznek tv-t, mert a pesti adó vétele igen rossz. Ez a helyzet csak a Kab-hegyi relé működésével fog gyökeresen megváltozni, helyesebben ez lesz az egyik előfeltétele a változásnak. Rádió viszont csaknem minden családban van, és ami faluképpen jelentős, ha csak idejük van rá — márpedig télen van —, hallgatják is.

A kisiskolások olvasólendületén keresztül egy kicsit az egész falu érdeklődése és felcsín alatt szunnyadó aktivitása látszott, hiszen a könyveket az elemistáktól a nagymamáig mindenki olvasta. De

milyen gondolatok, kívánságok

foglalkoztatják a fiatalokat? Ezt szerettük volna megtudni, amikor az első lépéseket tettük a helyi KISZ-szervezet munkájával és létfeltételeivel való ismerkedés terén.

A kezdeti figyelemzetes helyesnek látszott, valóban

nehéz a terep. KISZ-titkár gyakorlatilag nincs, egy hónapja felére apadt a taglétszám és a megmaradtak között sem nagy az összetartás. De azokban, akikkel beszélgettünk, volt valami elvont kívánság: jó lenne itt boldogulni. Szakmát tanulni, hogy itthon jól keressen. Tizenhat éves kislány első szóra elmondta — biztos régen gondolta, van ám Szekszárdon is, Szombathelyen is olyan iskola, ahol könyvelést tanulhatna és tsz-könyvelő vagy boltos lehetne. A bátyja már traktoros lehetne, ha a szakmai vizsga letételét nem akadályozza valamilyen adminisztratív nehézség.

A másik

nagy kérdés a kereset.

Hatvan fiatal jár el a faluból, 20—30 kilométerre is, dolgozni. Ugyanazt a munkát végzik az állami gazdaságban, amit itthon a tsz-ben is megcsinálhatnának. Csakhogy itt havonta fizetnek! Egyébként ott sem kapnak többet, különösen, ha az utazást és az egyéb költségeket leszámítjuk.

Hogyan segítsünk ezeknek a fiataloknak, hogy megtalálják boldogulásukat a faluban, a tsz-ben? Magunknak már megvan a válasz. Fogjanak össze, segítsék egymást, úgy is, mint fiatalok. A tsz két éves működése erre még nem tanította meg őket. A tsz is csak most kezd észrevenni, hogy hiányoznak a fiatalok. Kiszámították, a dolgozó tagok átlagos életkora 51 (!) év. Ma, amikor ezeket a sorokat írjuk lesz a napja, hogy a falu fiataljaival összeje-vünk és nyíltan megvitátjuk ezeket a problémákat.

Sótöny, 1962. február 6.

Goldperger — Gaal

Kristóf Erzsébet I. évfolyam, iparszakos

KITŰNŐ TANULÓINK

Zalai Ernő
I. terv. mat.
KISZ kult. fel.

Matheisz Erzsébet
I. Tanári „A”
KISZ VB munkatárs

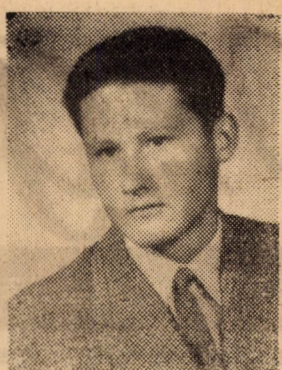
Szabó Gábor
II. agrár p. ü.
Kollégiumi tanul. fel.

Rupp András
III. évf. p. ü. 2.

Nagy Erzsébet
I. p. ü. 1.
Közgazdász munkatársa

Horváth Ferenc
II. p. ü. 1.
KISZ alapszervi titkár

Hanyecz Vince
I. agrár-p. ü.

Az egyetem mint tudományos intézmény nyújtson segítséget a népgazdaságnak

A napokban kérdőívet kapott minden oktatónk, mely aziránt érdeklődik, milyen kutatómunkát folytat, s milyen témával kíván hozzájárulni az egyetem 1962–1965. évre szóló tudományos tervéhez. Lényegében tehát az egyetemi tudományos terv kidolgozásának első mozzanatainak tartunk. Tekintettel a kollektív egyetemi kutatás kialakításának fontosságára, úgy véljük, helyes már kezdetből foglalkozni a tudományos terv készítésével. Szabó Kálmán tudományos rektorhelyettesről érdeklődtünk, milyen körülmények között kerül sor a tudományos terv kialakítására, és milyen feladatok hárulnak oktatóinkra, tanszékeinkre a terv kidolgozásakor.

— Az egyetemi tudományos terv rendkívül fontos lépés az oktatók kutatómunkájának szervezésében — kezdte nyilatkozatát Szabó Kálmán elvtárs. — A tudományos kutatást egyetemünkön eddig sok minden nehezítette: így az oktatással és a társadalmi munkával járó felesleges leköltöttségek, a kutatómunka feltételeinek és céljainak elhanyagolása. Ilyen helyzetben gyakran csak rendszertelenül és igen nagy odaadás — néha különös erőfeszítés — árán születnek értékes művek. Pedig rendszeresség, állandó foglalkozás és az erre irányuló folytonos érdeklődés nélkül nem lehet eléggé hatékony a kutatás, s tegyük hozzá, a tananyagok ezen alapuló korszerűsítése sem. Gátolta a kutatást az is, hogy a munka túlnyomóan atomizáltan, azaz egyénien folyt. Azt mondhatjuk: ma már megérték a rendszeres kutatómunka végzésének feltételeit. Oktatóink zöme vagy már megírta, vagy hamarosan megírja kandidátusi értekezését, s most az újabb témák megválasztásánál lehetőségük nyílik, hogy kollektív témák kimunkálásába kapcsolódjanak be.

— Az egyetemi tudományos kutatómunka fokozott szükségessége felmerül a reform és a gazdasági gyakorlat követelményeként is. Az oktatás korszerű színvonalát csak úgy biztosítható, hogy a tudományág legújabb eredményeit is ismerjük. Ami a gyakorlatot illeti, látni kell, hogy szocialista viszonyok közt jelen-

tősen lecsökkent az az időszak, ami korábban eltelt a tudományos felfedezések és azok gyakorlati alkalmazása között. Ezért ma az elméleti kutatásnak olyan formáit kell elsősorban kifejleszteni, amelyek lehetővé teszik azt, hogy a gyakorlat számára alkalmas időre megszülessenek a szükséges következtetések. Rendkívül fontos tehát, hogy minden igyekezetünkkel erősítsük a kutatás kollektív formáit és alkalmazzuk egyetemünkön is a modern (törvényszerűségek feltételein alapuló) kutatási módszereket. Csak így érhetjük el, hogy segítséget nyújtsunk fontos népgazdasági kérdések megoldására.

— Az egyetem távlati tudományos tervét március végén tárgyalja az egyetemi tanács. Jelenleg e terv kidolgozásához szükséges előzetes tájékozódás folyik az oktatók kutatási témáiról, az egyes tanszékek elképzeléseiről. S e téren komoly feladat hárul a tanszékekre. Olyan témakörök kialakítására kell törekedniük, amelyeknek kutatásába a tanszéki munkatársak egésze, vagy egy része, esetleg más tanszékek munkatársai is bekapcsolódhatnak. A tanszéki témakörök és az egyes kutatási témák kialakításánál figyelembe kell venni a gazdasági gyakorlatot, valamint

a tananyag-korszerűsítés szükségleteit.

— A tanszék témakijelölő összefüggéseit arra is célszerű felhasználni, hogy megbeszéljék, miként biztosítsák a tanszéki munkatársak számára a tudományos munkához szükséges feltételeket és hogyan tegyék hatékonyabbá az oktatók kutató tevékenységét.

— Már találkozunk elképzelésekkel a kollektív témákat illetően. Az ipargazdaságtan tanszék például az ipari munka termelékenységével, az ipar struktúrájával és gazdaságosságával kíván foglalkozni. A politikai gazdaságtan tanszék pedig a bővített újratermelés ütemének tényezőivel. A tananyagok írása mellett a tanszék egész kollektívja ehhez a témakörhöz kapcsolódik, olyannyira, hogy az elmélettörténészek is a kapitalista növekedési ütem elméleteket tanulmányozzák.

— Végül — mondja Szabó Kálmán elvtárs — a tudományos bizottság összegyűjti a tanszékek, oktatók elképzeléseit és ebből kialakítja a néhány fő témakörből álló egyetemi tudományos tervet. Természetesen a végrehajtás feltételeinek és eszközeinek kérdéseit is megtárgyalja a bizottság — fejezte be nyilatkozatát Szabó Kálmán rektorhelyettes.

B. K.

Vázlatos tájékoztató a vizsgaeredményekről

Lezárult a vizsgaidőszak, illetve némi pesszimizmussal úgy is mondhatnánk — első szakasza. Tudniillik egyesek még most készülnek a második, remélhetőleg sikeresebb menetre. Mindenesetre mi már végignéztük a dékáni hivatalokban elkészített statisztikákat, amelyek az utó- és halasztott vizsgáktól eltekintve, a következő képet nyújtják.

A három kar közül jelenleg

a legjobb eredményt az Általános Kar érte el; 3,79 átlaggal.

A Kereskedelmi Kar 3,66-os eredménnyel végzett a tavalyi félévi 3,60-al szemben. Viszont az Ipari Kar az 1960/

61-es első félévi vizsgaidőszakot 3,61 átlaggal végezte, s jelenleg 3,54 az átlaga.

Az évfolyamok között a legsikeresebben (3,87) az Általános Kar harmadik évfolyama tette le vizsgáit, míg a legrosszabb átlag (3,38) a másod év iparszakon született. Hogy a sor teljes legyen, közöljük az Általános Kar legjobb eredményt elérő szemináriumi csoportjának átlagát is: III. év tanári szak 4,29, a leggyengébben I. év pénzügy-szak 3,36.

Általában javultak a vizsgaeredmények az ideológiai tárgyakból.

Például: az Ipari Karon — annak ellenére, hogy az átlag

0,07-tel esett a tavalyi félévihez viszonyítva — a pol. gazd. vizsga eredmények minden évfolyamon emelkedtek. Első évfolyam: 2,89-ről (16 uv.) 3,72-re (4 uv.) második 3,52-re (4 uv.), harmadik évfolyamon: 3,21-ről (6 uv.) 3,75-re (1 uv.), negyedik évfolyamon: tudományos szocializmusból 3,58-ról (1 uv.) 4,08-ra (—). Ugyanígy a kereskedelmi karon is, kivéve a negyedik évfolyam tud. szoc. szigorlaton elért eredményét, amely gyengébb az elmúlt évinél.

A Kereskedelmi Karon belül a kúrker. szak 3,70-ről 3,78-ra, a belker. szak 3,41-ről 3,52-re javította a szakát. Most általában a szak-tárgyakból is jobb eredmények születtek a Kereskedelmi Karon, mint a múlt évben.

(Polgár)

Fakultatív szociológiai oktatás indul

Az 1961–1962-es tanévben egyetemünkön a Filozófia tanszék előadásainak keretében fakultatív jelleggel megindul a szociológiai oktatás. A jelentkezés nincs évfolyamhoz kötve, jelentkezni a filozófia tanszéken lehet. A kollégiumot Hegedűs András elvtárs, a Központi Statisztikai Hivatal elnökhelyettese vezeti. A rendelkezésre álló óraszám kétharmada előadás, egyharmada szeminárium. A tárgy február 18-tól heti 2 órában kerül előadásra, a hét egy később megállapításra kerülő napján 2–4-ig.

Az új tárggyal kapcsolatban feltett kérdésekre Hegedűs elvtárs a következőket válaszolta:

Mi a szerepe a szociológiai oktatásnak a Közgazdasági Egyetemen?

A társadalmi életben jelentős szerepet játszanak a gazdasági tényezők mellett a szociológiaiak is; vagyis a gazdasági alapra felépítés, a tudati és ideológiai viszonyok, társadalmi formák és különböző társadalmi csoportosulások és szervezetek, stb. Ezeknek a jelenségeknek az ismer-

rete nélkül hibás elképzeléseink alakulhatnak ki a társadalmi jelenségek okairól, törvényszerűségeiről. Az említett hatást még akkor is figyelembe kell venni, ha elsősorban a figyelmünket — közgazdászok lévén — a gazdasági tényekre akarjuk irányítani.

Milyen előadásokat tervez a szociológiai fakultatív kollégium keretében?

Mintegy 10 előadásból és 3–4 szemináriumból álló kollégiumban szeretnénk ismertetni és a marxizmus alapján értékelni a modern polgári szociológiában és különösen a gazdaság-szociológiában jelenleg uralkodó irányzatokat, metodológiájukat, vizsgálati technikáját.

Továbbá ismertetni szeretnénk a konkrét szociológiai kutatások szerepét és jelentőségét a szocializmusban és ezen belül különösen a közgazdasági vizsgálatokban és azokat a konkrét vizsgálatokat és eredményeket, amelyeket a különböző országok-

lyeket a különböző országokban ezeken a területeken elérték.

Az előadásorozat utolsó részében azokról a felvételi, technikai módszerekről van szó, amelyeket a konkrét szociológiai kutatásokban alkalmazni lehet.

Milyen eredmények vannak a konkrét szociológiai kutatások területén a szocialista országokban?

Az utóbbi időben két országban, a Szovjetunióban és Lengyelországban személyesen tanulmányoztam a konk-

rét szociológiai kutatások és szociológiai oktatás helyzetét. Mindkét országban nagyon jelentős fejlődés következett be az utóbbi években.

A Szovjetunióknak több egyetemén dolgozik már ún. szociológiai laboratórium (ezen a tanszékek keretében kialakult kutató csoportot értene) és egyetemeken különböző tanszékei részt vesznek konkrét szociológiai kutatásokban. Módom volt tanulmányozni többek között a Leningrádi Egyetem Szociológiai Laboratóriumának munkáját, amely elsősorban gazdaság-szociológiával és ezen belül is mindenekelőtt munkaszociológiával foglalkozik.

Lengyelországban az egyetemeken a szociológia egyes szakágai szerint különböző szociológiai tanszékek vannak (munka, város, falu, szociológia, stb.) ezek a tanszékek nemcsak az oktatásban végeznek jelentős munkát, hanem széleskörű kutatási tevékenységet is kifejtjenek.

Kennedy újevi üzenetéből

„Nyolcmillió felnőtt amerikai lényegileg az anal-fabáták közé sorolhatunk. Nyugtalanító adat ez, amely tükröződik a katonai szolgálatnál alkalmatlannak minősítették arányában, visszatükröződik a jóléti arányok listáján és a bűnözések arányánál is.

Amennyiben azt akarjuk, hogy nemzetünk bölcsőbb és erősebb váljék, akkor minden rátermett középiskolát végzett fiatalnak alkalmat kell adnunk tehetsége további fejlesztésére. Mégis az a helyzet, hogy a fiatalok majdnem a felének nincs pénz, vagy nincs tanulási lehetősége a főiskolai tanulmányok folytatásához.

Az egyetemi tanulmányok folytatásának évi költségei egy diákra számítva csillagászati szintet érnek el. E költségek jelenleg átlagosan évi 1650 dollárt jelentenek, annak ellenére, hogy országunkban a családoknak majdnem a fele kevesebb, mint évi 5000 dollárt keres. Ezek a családok nem engedhetnek meg maguknak ilyen kiadásokat, mi viszont nem engedhetjük meg magunknak, hogy katonai erőnk fenntartása mellett elhanyagoljuk szellemi képességeinket.”

Kulturális naptár

Egyetemünk színművészeti csoportja Hans Pfeifer A lampionok ünnepe című modern drámáját mutatja be az Egyetemi Színpadon, február 24-én.

Tóth Iván gondonkaestjére február 15-én kerül sor a klubban.

Az e félévben az első ótórát február 18-án rendezik meg. Ezt követően február 25-én, március 4-én és 11-én, április 1-én, 8-án, 15-én és 29-én lesz ótórás tea.

Az aulahangverseny negyedik, romantikusok műveiből összeállított műsorát február 17-én mutatja be a BM Szimfonikus Zenekara.

KITŰNŐ TANULÓINK

Sallay Erzsébet
IV. évf. Tanári „B”
DB agit. prop. fel.

Becsky György
III. évf. Földrajz
Közgazdász munkatársa

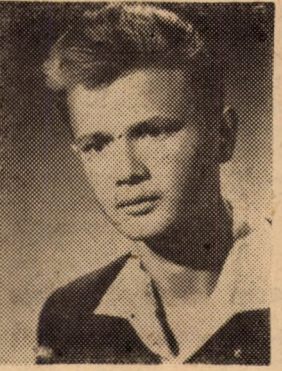
Csáki Csaba
III. évf. agrár p. ü.
KISZ VB szervező titk.

Szűllősi Éva
II. évf. agrár p. ü.

Krebsz Katalin
II. évf. p. ü. 2.

Rozgonyi Tamás
III. évf. Tanári „A”
KISZ csoportvez.

Terényi József
I. évf. terv-mat.

KITŰNŐ TANULÓINK

Mózes László
I. évf. belker. 3.
Kultúrosztály munkatársa

Hrubos Mária
I. évf. belker. 2.

Dienes Judit
IV. évf. külker. 2.
Kultúrosztály kari fel. KISZ alapszervi tan. fel.

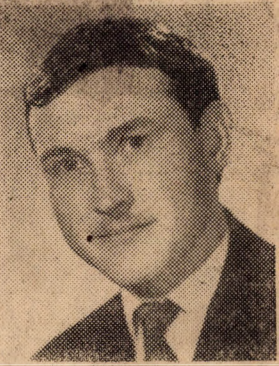
Szilágyi László
IV. évf. külker. 2.

Szennyessy Judit
III. évf. belker. 3.
KISZ-klub titkára

Nagy György
II. évf. belker. 1.
DB sportfelelős

Fábrián Tibor
I. évf. agrár p. ü.

Féléve az egyetemen

Kezdjük a legelején — javasolták a külker. 2-es csoport tagjai. Mindjárt beiratkozás után Wiesel elvtárs összehívott bennünket, ismerkedjünk meg egymással. Nem sokkal ezután moziba is mentünk együtt. — Ó, sokszor voltunk együtt moziba! — vág közbe egyikük. Ettől kezdve csak úgy röpködnek a megjegyzések a riportert felé. Ird meg, hogy Korda Györgyi nemcsak jó kultúros, hanem bajnokságot is nyert műkorcsolyázó. Neki köszönhető, hogy a csoport teljes létszámban megnézte az Arisztokraták című darabot és a Rocco és fivéréi című filmet. Volt egy műsoros klubdelutánunk is, nagyszerű hangulatban.

Beszéljünk komolyabb dolgokról is! — mondja Székely András. Két alkalommal voltunk társadalmi munkánk Mórton és a Valéria-telepen.

Végül, de nem utolsósorban

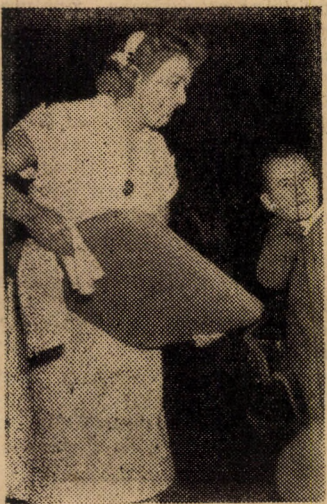
a tanulás. Segítettük egymást évközben is, a vizsgákra pedig igyekeztünk kollektíven felkészülni. Ez a politikai gazdaságtan vizsga előtt sikerült legjobban. Meg is lett az eredménye. Ez különben ISZM vállalásunk is volt.

Az is írd meg — mondták —, hogy a csoportunk valamennyi tagja KISZ-tag és elhatároztuk, hogy évvégére nem lesz uv. a csoportban! Most, sajnos, még volt három. Végül — vette át a szót ismét Uglár Laci — nagyon sokat köszönhetünk Wiesel elvtársnak, aki a tanév elejétől kezdve összefogta a csoportot.

Közösség. Sok minden befér ebbe az egyszerű szóba. A 2-es csoport jó úton van afelé, hogy ezt a legszebb tartalommal töltsse meg.

Kéthly Katalin

Disznótoros vacsorát tartott a szakszervezet

ahol dolgozóink jól érezték magukat

A most eltelt vizsgaidőszak sok kellemetlen meglepetést, csalódást hozott a külker szakos negyedéveseknek. Aránytalanul sok az elégtelen (23), sok hallgatónál elégtelen nélkül is elég nagymértvű a visszaesés, előző vizsgaeredményeikhez képest. Ez a tény elgondolkasztja az embert. Mi lehet ennek az oka? Hiszen negyedéveseknél éppen a fordítottja szokott lejátszódni — általában javulnak az eredmények, mint ezt az elmúlt években tapasztaltam. Képességeikben ez az évfolyam sem maradt el azokétól, akik előttük végeztek, s ha nem is voltak az előző években a legelső, de az első között jártunk tanulmányi tekintetben.

Mint ismeretes, kísérleti évfolyam vagyunk. A kísérlet tavaly kezdődött, és abban állt, hogy a külkereskedelemben technika című tárgyból a személnáriumi munka alapján kapunk osztályzatot, nemzetközi kereskedelem pedig év végi beszámoló alapján.

Az, hogy fő tárgyból gyakorlati jegyet kaptunk, nagyon helyes dolog, hisz a tananyagot alaposabban sajátítottuk el. A nemzetközi kereskedelemmel már problémák merültek fel. Közvetlenül év vége előtt (!) döntötték el, hogy aláírás helyett beszámoló alapján osztályoznak bennünket. Az osztályzatok között jónál rosszabb nem akadt. Míg a külkereskedelemben technikánál emelték a követelményeket, nemzetközi kereskedelem esetében még mércét is alig állítottak elénk. Ebben az évben meg az a képtelen helyzet állt elő, hogy a diplomamunkát előkészítő szeminárium osztályzatát a nemzetközi kereskedelem címére írták be. Magából a tárgyból év végén sem vizsgáztunk, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy e hatalmas anyaggrészel csak közvetlenül az államvizsga előtt fogunk megismerkedni.

Problémáinknak ez volt a bevezető része. Az első mondatokban felvetett kérdésekre a következőkben próbálunk választ adni.

Harmadév végén mindössze két tárgyból kellett kollokválni.

(áruismeret elmtört. kb. 650 oldal), a többi tárgyból csak aláírást, vagy gyakorlati jegyet kaptunk (népgazdaság tervezése, tudományos szocializmus, jog, külkerstatisztika). A tananyagok számonkérése áthúzódott az elmúlt félévre, három tárgyból szigorlatoztunk (tud. szoc. irodalommal 1745 oldal, népgazd. terv. 836, statisztika 515). Összesen 10 osztályzat került indexbe, s ha ebből levonjuk a nyári dolgozatot, akkor is látszik a hatalmas súlykülönbség, ami a tavalyi év vége és az e félév kö-

KÍSÉRLETEZZÜNK, de ne terheljük túl a hallgatókat!

zött van. Azt hiszem, tanáraink sem tudják elképzelni, hogy egyszerre 9 tárgyból folyamatosan készüljünk év közben.

A két félév közötti vizsgaelosztást vizsgálva első következtetés, hogy

az idén a mennyiségi tanulás

— 4053 volt, a különböző anyagok oldalszáma — került előtérbe, összes követelményeivel együtt. Mennyivel helyesebb lett volna, ha pl. tud. szoc.-ból és népgazd. terv.-ből tavaly is kollokváltunk volna. Igaz, hogy ez a félév zárta le ezeket a tárgyakat, de állítom, hogy két részletben alaposabban elsajátítottuk volna az anyagot. Így a legproblematisabb vizsgánk a népgazdaságtervezés volt. Szakunk hallgatói közül nagyon kevesen érték el teljes osztályzatot, legtöbben közepes szerezték — nagy azoknak a száma is, akiket prolongáltak.

A kísérlet második része az, hogy az államvizsgárabocsás feltételül március 31-ig egy szakdolgozatot kell megírni. 4-5 fős csoportokban, főleg a külkereskedelemben dolgozó vezetőkhez osztottak be bennünket, akiknek az a feladatuk, hogy az általuk vezetett szeminárium keretében a dolgozat megírásában segítséget nyújtsanak. Önmagában

R ez a dolgozatírás helye

dolog, mert közel visz bennünket a gyakorlathoz. De hogyan is állunk ezzel? November eleje óta járunk szemináriumvezetőinkhez, a rendszeres munka azonban a legtöbb helyen elmaradt. Beosztásuk jellegénél fogva ugyanis szemináriumvezetőink a foglalkozás ideje alatt sokszor nem értek rá. Kétszer-háromszor találkoztunk, aztán december első napjaiban közölték velünk, hogy le kell bennünket osztályozni és ráadásul épp ez az osztályzat került a „nemzetközi kereskedelem” rovatába.

Megint feltehetjük a kérdést, mennyi munka áll ezen osztályzatok mögött?

A sok munkát igénylő dolgozatot legtöbbünknek rövid 2 hónap alatt, — az uv-zóknak másfél hónap alatt — kell megírniuk, s ez majdnem mindennapos munkát jelent. Hogyan fogunk így záróvizsgákra és az államvizsgákra készülni? Sok hallgatónak másik dolgozatot is kell írnia, a nemzetközi tanszék alternatív szemináriumának keretében. Ezt

a dolgozatot feleslegesnek érezzük. Nem azért, mintha nem érdekelnének bennünket a bonyolult és izgalmas nemzetközi események és viszonyok, hanem mert túlterheltek vagyunk. A tanszék és a felettes szervek mereven elutasították azt a kérésünket, hogy engedjék el ezt a dolgozatot. Legtöbben még most is csak a dolgozatok vázlatánál tartanak, ami bizony édes-keves.

Mindezek alapján leszűrhetjük, hogy nemcsak a hallgatókon múlott a félév sikertelensége. Néhány hallgatónknál pusztán a hanyagság okozta a visszaesést; vannak olyanok is, akik a nehéz vizsgák ellenére is javítottak, az átlagos színvonal viszont romlott.

Ugy gondoltuk, hogy most februárban teljes lendülettel nekikezdünk a külkereskedelmi szakdolgozatnak, hiszen a dolgozat beadási határideje március 31. A teljes lendületnek azonban komoly akadályai vannak. A félévünk április 28-ig tart. Közvetlenül utána lesznek a nyelvi szigorlataink. Hetenként 26 órák van, plusz a szintén állandó elfoglaltságnak számító politikai órák és csoportgyűlések. Ha a két nyelvi szigorlatra fokozatosan akarunk készülni — ahogy kell — akkor a folyó anyagon kívül naponta legalább három-négy tételt kell átvenni. Ez a legjobb képességűeknek is összesen napi 3-4 órát jelent.

Az előadások és a nyelvtanulás együtt már nyolc óra. Tekintsünk el napi 8 órai elfoglaltságtól és vegyünk tizenketőt. Év végén három tárgyból lesz kollokvium. Tanuljunk folyamatosan azokra? Vegyük át legalább egyszer az államvizsga — összeszámolni sem merem, akkora — anyagát? Csábító, sőt, mi több, nagyon fontos lenne. Ha ezenkívül semmi más nem lenne, az eddig elmondottakkal akkor is bőven kitöltenék minden időnket. De más is van, — március 31-ig, a szakdolgozat. Ha tanulni akarunk, akkor a dolgozatra nincs idő.

A dolgozat kötelező

tehát a folyamatos tanulás és az államvizsgára való készülés lehetetlen.

A szakdolgozatok megírása komoly munkát igényel, az anyagot sokszor idegennyelvű irodalomból kell összegyűjteni. Ad munkát ez a dolgozat, nem március, de április végéig is.

Az utánunk következő évfolyamokkal kapcsolatban úgy tervezzük, hogy a szak tárgyakból teendő államvizsga helyett diplomamunkát kell majd írniuk, amire kapnak egy bizonyos időt. A mi szakdolgozatunk valószínűleg ennek a diplomamunka-rendszernek az előkészítését jelenti. Mi szívesebben vennénk, ha államvizsga helyett diplomamunkát kellene írniuk, de erről már lekéstünk. Marad a szakdolgozat, ami után még államvizsga is lesz. Minderre külön időt nem kapunk és talán még osztályzatot sem kapunk, mert a Tájékoztató Magyarország Külkereskedelméből nem ír elő gyakorlati jegyet.

Meggondolandó, hogy ennek az alapján helyes-e a dolgozat megírása, az ebből szerzendő tudástöbbletünk megéri-e azt a veszteséget, amit a többi tárgy és az államvizsgára való készülés elhanyagolása, sőt, mellőzése okoz.

Amikor az időbeosztással próbáljuk bizonyítani, hogy a dolgozatok megírására nincs időnk, és hogy az egyéb tanulmányi kötelezettségeink teljesítésének rovására fog menni, optimális adatokkal számoltunk. Nem vettük többek között figyelembe, az első félévről elmaradt 28 utóvizsgát sem. A 28 uv jórészt a kísérlet eredménye. Megéri-e a kísérlet folytatása, hogy év végén az államvizsgán az egyébként lehetségesnél sokkal rosszabb jegyünk legyen?

K. D.

A szerkesztőség a fenti cikket egyetértéssel. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a reformkísérletet ne ítéljék azzal halálra, hogy nem gondoskodnak a végrehajtás feltételeiről.

A KISZ VB kérésére

az Iparművészeti Főiskola KISZ-szervezete segítséget nyújt régi problémánk megoldásában, a klub-berendezés korszerűsítésében. A főiskola két hallgatója a költségvetés kereténél megfelelően egy minimális és egy maximális tervezetet fog készíteni. Reméljük, az egyetemi vezetés segítségével a tervek realizálására is rövidesen sor kerül.

KITŰNŐ TANULÓINK

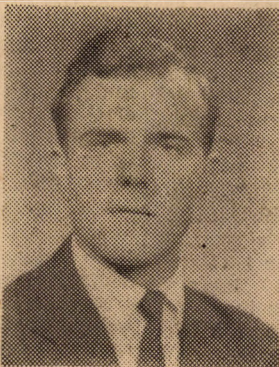
Miklós Ágnes
III. évf. külker. 1.
VB külügyi csop. munkat.

Baranyai Györgyi
I. évf. belker. 1.
KISZ csop. vez.

Márton Béla
IV. évf. külker. 2.

Tóth Tamás
II. évf. belker. 2.
Egyetemi faliújság-fel.

Grosz Zoltán
III. évf. ipar
Iparkari pártvez. tag

Cziráki István
III. évf. ipar
KISZ VB. Iparkari fel.

Nagy Erzsébet
IV. évf. ipar

Fogarch
beszélgetés 12.5

De nehéz felkelni!

Ha valaki számba vette volna egyetemünk hallgatóit az első tanítási nap reggelén, számtalan kisebb-nagyobb csoportot kellett volna megvizsgálnia.

A vidékiek közül voltak, akik a szünetet megnyújtva tovább élvezték a szerető családi otthon vagy a diákhon melegét. Mások, hallgatva a hívo szóra, hónuk alá csapták a horpadt táskát és fél nyolcra fél kilenc között belátogattak a Dimitrov tér 8-ba, Polarizálódtak azok a hallgatók is, akik a fővárosban laktak. Így állt előtűk a kérdés: Menni vagy maradni — illetve menni — de nem az egyetemre.

Szólunk előljáróban azokról — akadtak ilyenek — akik úgy döntöttek, idejekorán áldoznak a tudás oltárán. Vagy legalábbis mímélik.

Az órák előtt, de néha az órák alatt is bolyongó csoportok tanakodtak a folyosókon. Milyen óra lesz és hol? Ezt persze parlamentáris alapon nehéz volt eldönteni. Sokan el is tévedtek...

A II. éves iparszakosok azonban már 8 óra előtt szép számban rátaláltak a technológiai előadás színhelyére. A teremben hallható zsongás jelezte, rengeteg mesélővaló akad a vizsgaidőszak utáni első találkozáson. Sajnálats, hogy a zsongásból egy kevés jutott az előadás idejére is. A most kezdődő fél év ipartechnológiai anyagának jelentékeny hányadát csak az előadáson lehet megszerezni. Úgy látszik, ezt komolyan figyelembe veszik a hallgatók, mert sokan jegyzeteltek. A tavalyinál minden esetre többen. Katalógus — ami a tanévkezdés szinte velejárójának számít — ezen az

Technológia órán

előadáson nem volt. Bár akadt, aki a „Közgazdász” fotósának látogatásakor megjegyezte: „Látjátok, fényképes katalógus.”

Sokan — jelek szerint a kötelezettek többsége — megjelentek az első elméleti órán előadáson is, a III. évfolyamon. Mások már kevesebben voltak — például egy harmadéves kartográfiai foglalkozáson 8 ember közül csak 2-en jelentek meg — igaz, hogy mint később kiderült, a tanrend „elnevezése” miatt.

Itt vannak azonkívül az egyetem épületében azok is, akik még csak nem is mímélik a tanulást — viszont kitű-

nően szórakoznak. Az egyik sarokban pingpong-labda cikalázik, a könyvtár előtti zsigóban viszont párok melegednek — a fűtőtest mellett.

Ha már a melegenél tartunk, ideje, ha szétvesszük a meleg, otthonos diákhonban is. Erről kiküldött riportereink a következőkben számolnak be:

A Rudas László utcai leánygimnázium portás nénije tárt karokkal fogad: A riportert a Közgazdászról? A hallgatók 90 százaléka elment reg-

Mire lesz szükségem?

gel. Az igazgató elvtárs és a KISZ-titkár csak fél 11-kor ér rá. Megvárja őket?

— Nem — mondtam és megindultam a negyedik emeletre, hogy lecsapjak a lógós első-évesekre. Végig minden szoba üres volt, rend mindenütt, mintha kifüstölték volna a lakókat. Csak az utolsó szobában, a 46-osban alszik egy fekete hajú lány a felső ágyon.

tam: vannak hallgatók, akik február 5-én reggel 8-ig még nem jöttek meg a kollégiumba. Érkezésük ma délután, avagy a hét végéig várható.

Csend fogadja a látogatót a Makarenko utcai kollégiumban ezen a csipős februári reggelen. Nyolc óra múlt. Már a negyedik szobába nyitunk be és mindenütt üresek az ágyak. Úgy látszik, ide hiába jöttünk. De a következő szobában mégis előtűnik egy kócos fej, a takaró alól: Fekete István harmadéves külter- szakos hallgató reggel érkezett. — Tízre bemegyek — mondja álmosan, és már alszik is tovább. Két másodéves iparszakos hallgató „többré jutott” — ők fel is keltek már és 9-re bemennek —, legalábbis ezt ígéri. Találunk egy negyedéves külterest, akinek nincs órája és egy másikat is, akinek viszont vizsgálja van. Ezt igazolja a sötétkék ruha és a lázas tanulás is. Bizony előbb be kell fejezni az első fél évet, hogy elkezdhesük a második — talán nem is olyan magától értetődő ez a megállapítás.

És a lányok? A harmadéves iparszakosok nyugodtan alhat-

nak még — csak 10-től van órájuk. Viszont három első-éves iparos kislány — az említett másodéves fiúhoz hasonlóan — szintén technológia előadásról „lóg”. Ők is igyekeznek, remélve, hogy még elcsipik a katalógust. A késő oka: reggel érkeztek vissza, elaludtak. Amikor háromnegyed kilenckor kiérünk a kapun, már az öt „technológia imádó” is velünk tart a Dimitrov tér felé.

Egyébként az első nap is olyan volt, mint a többi.

Torma — Becsky —
Mausecz — Vértés

túl biztonságos a társadalmi ösztöndíj!

Ilyenkor, félv táján kicsit irigyelt emberek a társadalmi ösztöndíjasok. Nekik nem jelent teljes anyagi ösztöndíjat a rendszerváltozás, a becsüszott négyes, vagy éppen az uv. S ez többé-kevésbé helyes, hiszen a társadalmi ösztöndíj-rendszer azt hivatott biztosítani, hogy nyugodt körülmények között tanuljanak a feltételeit vállaló fiatalok. Úgy véljük azonban, hogy a jelenlegi gyakorlat túlzott „biztosítás”.

Kidolgozatlanága és a vállalatok sok esetben tanúsított közömbössége miatt, a társadalmi ösztöndíj

nem ösztönöz eléggé jobb eredmények elérésére, sőt, még csak az eredmény megtartására sem kötelez. Ilyen lazaságok miatt következik aztán be, hogy társadalmi ösztöndíjasaink egy része olyan gyenge eredményeket ér el, mint például Csiszár Ferenc elsőéves, aki nyelvből megbukott és három alatt van az átlaga, vagy évfolyamtársa, Dorogi Zoltán 2,66-os eredményével. A másodéves jörendőről 2,9-re csúszott le Králik Judit külkereskedelmi szakos, még utóvizsgát is szerzett, évfolyamtársa, Maróti László pedig két utóvizsgával dicseri a társadalmi ösztöndíjak „emberséges” rendszerét. Kát tárgyból bukott el Csapó László (harmadéves belkereskedelmi szakos hallgató, aki a közepes eredményére 700 forint (kiemelt) társadalmi ösztöndíjat kap a fővárosi tanácstól).

Az elv az, hogy buzdítsa az ösztöndíj a hallgatót képességeinek legeredményesebb kifejtésére. Ez nyilván úgy valósulhat meg, ha az ösztöndíj a tanulmányi eredményhez kapcsolódik. Úgy lenne méltányos, ha az egyes szakmák esetében közel egyenlő ösztöndíjat kapna, aki hasonló vállalatokkal köt szerződést. Ez — mivel a vállalatok állapítják meg —

nem valósul meg Kinek milyen a szerencséje és mennyi a vállalat e célra szánt kerete.

Az Egyesült Izzó például Halmi Editnek 4,5 átlagára 450 forint ösztöndíjat ad, míg az Orion hirdetményében szintén elsőnek 550 — jeles eredmény esetén 650 forintot ígér. Barbai Kálmán jelesrendűsége után 500 forintot kap a Hungarotextől Gombóc Zoltánnak a jelesért 600 forintot fizet az Erőmű Beruházó.

Nagyon érdekes, hogy még az egyformán, a fővárosban működő külkereskedelmi vállalatok között is milyen különbség van. A már említett jelesrendű Barbai Kálmán 500 forintot kap a Hungarotextől, Széles András négyes átlagára kap ugyanannyit a Feruniónól, míg az említett két utóvizsgát szerző Maróti László korábbi jörendűségére 600 forintot kapott a Tanim-pextől. Ugyanakkor nem látszik határozottan az a törekvés, hogy a vidéki vállalatok szakemberhiányán is enyhíteni igyekeznének ösztöndíjak nyújtásával. Miért lenne például ösztönöz, hogy a Kecskeméti Konzervgyár pályázzon 500 forint havi ösztöndíjat ígér a jelesrendűségért, hiszen bármelyik budapesti vállalat-tól többet kaphat 500 forint-nál.

Alapelv az is a társadalmi ösztöndíjaknál, hogy a vállalatok dolgozóinak gyermekeit részesítsék előnyben. Előfordul sok helyen, hogy ez is torzítva,

liberalizmusként, jelentkezik az ösztöndíjjal szemben támasztott követelmények terén.

Még egyszer a nyelvtanulásról

Érdekes javaslat

Az Esti Hírlap heteken keresztül foglalkozott a nyelvtanulás kérdéseivel. Vizsgálták, miért olyan gyengék az oktatási eredményei, és mi az oka annak, hogy több évi tanulás ellenére is kevesen beszélnek a tanult nyelvet. Hozzászóltak a kérdéshez jeles nyelvtanárok, tolmácsok, fordítók és sokan olyanok, akik tanulnak valamilyen nyelvet. Azt hiszem ez a téma bennünket is érdekelt, hiszen egyetemünkön alapos nyelvtanítást folyik.

Es itt álljunk meg egy kicsit. Akit ide felvesznek, az az általános iskola felső tagozatán négy éven át tanulja az orosz nyelvet, a gimnáziumban vagy a közgazdasági technikumban ugyancsak négy éven keresztül, tehát 8 évi nyelvtanulás után kerül az egyetemre. Örömmel láttuk, hogy a nyelvtanulás kis csoportokban történik, a tanítás gyakorlati, és az anyag jól megválasztott. Mint másodéves hallgatók immár tizedik éve tanuljuk az orosz nyelvet — túrhető eredménnyel —, de

Például a Gizella Gőzmalom vagy a Kalocsai Tanács VB az 500 forintos társadalmi ösztöndíjat gyakorlatilag semmilyen más feltételhez nem köti, minthogy elvégezze a fél évet a hallgató. Az érdekelte hallgatók kijelentése szerint „az utóvizsgára sem különösen kényesek”.

Az egyetem dékáni hivatalai megpróbálják felkelteni a vállalatok érdeklődését ösztöndíjasok munkájára iránt. Minden fél évben elküldik a vizsgaeredményeket a vállalatnak, s egyben saját tapasztalataik alapján javasolják, hogy a vállalat csökkentse, vagy emelje a hallgató ösztöndíját munkájának megfelelően. Ez azonban egyelőre csak törekvés, amelyet a vállalatok nem kötelesek figyelembe venni, és amely nem zárja ki, hogy mindjárt az indulásnál különbözőek az ösztöndíjak, hiszen az, hogy száz forinttal — kettővel, több vagy kevesebb, csupán csak attól függ, mennyi pénzt tud erre áldozni a vállalat, s nem attól, hogy milyen tanuló a diák, aki kapja.

Torma I.—Bögre K.

A matematikavizsgákról

érdeklődünk a tanszéken és a hallgatók között. A délelőtti hallgatók vizsgáiról Halmi elvtársnő elmondotta, hogy a fél évi vizsgaeredmények a hallgatók jó-közepes felkészültségéről adnak számot. A szemináriumi csoportok általában együtt vizsgáztak, ezért kevés volt a vizsgán meg nem jelent hallgató, s általában ezek is tudták igazolni távolmaradásukat. A bukások száma nem túl magas, de azért néhány hallgatónak újra kell „szerencsét próbálni”. Megnyugtató azonban, hogy több jeles van, mint elégtelen.

Részletes eredményt még nem kaptunk, mert a felmérés még jelenleg is tart. Néhány előzetes eredményről azonban már tájékoztatót bennünket Halmi elvtársnő. — Ugy néz ki, hogy a legjobban vizsgázó csoport a Tanár „A” lesz, de meg kell jegyezni, hogy ez nem reális, hiszen ebben a csoportban mindössze tizenkét hallgató van, ugyanakkor a többi csoport sokkal nagyobb létszámmal. Emellett jól vizsgáztak még az ipar 1/2, ipar 1/3 és az agrárszakosok. A legrosszabb eredményt az ipar 1/4 és a belker 1/1 csoportok „érték el”, egyforma átlaggal. A jövőre vonatkozóan egyenletes tanulást javaslok. Az egyenletes tanulás jobb vizsgaeredményt biztosít és nyug-

godtabb vizsgázást — fejezte be Halmi elvtársnő.

A belker 1/2-es csoport közösen készült a matematika-vizsgára. Közös tanulással nem volt új keletű, hiszen év közben is többször összejöttek, főleg zárthelyi előtt. E tanulmányi összejövetelek megszervezésének fő érdeme Hrubos Mária Ildikóé, ki nemcsak szorgalmával és kitűnő tanulmányi átlagával állhat példaképül társai előtt, hanem fáradságát nem ismerő segítőkészségével is. Tőle érdeklődünk vizsgafelkészülésükről.

— A csoportnak ez volt a legnehezebb tantárgy, s megvallom én is a matematikától tartottam leginkább, annak ellenére, hogy az évközi gyakorlaton minden segítséget megkaptunk Kondor György elvtárstól. Három alkalommal jöttünk össze a vizsga előtt. Egy alkalommal például reggel 9-től délután 5-ig egyfolytában tartott összejövetelünk. Itt, ha valaki nem értett egy részt az anyagból; akkor azt elmagyaráztam. Nem tagadom, utána kissé fáradtnak éreztem magam. Úgy érzem azonban, hogy volt némi eredménye közös tanulásunknak, ha nem is sikerült magas átlagot elérnünk.

Szatmári Gábor jelesen vizsgázott matematikából. Elmondotta, hogy egy hete volt

a felkészülésre. Az első két nap megoldotta a jegyzet összes példáját. Ha volt olyan példa, amit nem tudott megoldani, akkor megnézte az arra vonatkozó részt a jegyzetből; és utána újra próbálta megoldani. A következő három nap ismét példamegoldással telt el. A hátramaradt időben csoportja néhány tagjával még részletesen megbeszélte az egész anyagot, minden anyagrésszhöz megoldottak néhány jellegzetes példát. Szatmári Gábor szerint csak akkor lehet eredményesen matematikát tanulni, ha az elméleti rész megtanulása mellett sok példát is csinálnak. Az írásbeli vizsgán mind a négy példát megoldotta. Kerek elvtársnál szöbelizett. A kérdésekre jól válaszolt, mire Kerek elvtárs ezt mondta: „Na, maga nem fog megbukni”, és beírta a megérdemelt jegyet...

Az utóvizsgákat nem lehetett szóra bírn. „Nincs erőm semmi megírni való” — mondták —, most az a fontos, hogy átmenjünk. Hagyományos diákszokás szerint nem kíváncsi nekik szerencsét, ehelyett figyelmükbe ajánljuk azt, amit évfolyamtársuk, Szatmári Gábor mondott el az eredményes matematika tanulásról.

Haraszi András

Szentmáry Béla
II. évf. külker.-szakos

Micike is értesült

a Nyelvi Intézet új katalógusfeltételeiről

Mi jöhet még ez után?

KÖZGAZDÁSZ

Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Irodája
Cím: IX. Dimitrov tér 8.
Telefon 188-450/138 m.
Szerkesztő: Bögre Katalin
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetenként